

EUREKAPRIJS 2009

JURYRAPPORTEN

Winnaar:

Trudy Dehue

De depressie-epidemie. Over de plicht het lot in eigen hand te nemen. Uitgeverij Augustus, Amsterdam

JURYRAPPORT

Dit boek telt 25 bladzijden noten en een literatuurlijst van 500 titels. Dat klinkt afschrikwekkend, maar toch haalde de *De depressie-epidemie* binnen een half jaar al vijf drukken en was het in 2008 misschien wel het meest besproken populair-wetenschappelijke boek. Trudy Dehue is hoogleraar theorie en geschiedenis van de psychologie aan de Rijksuniversiteit Groningen en laat met dit boek zien dat het mogelijk is in één keer een originele studie te presenteren die zowel wetenschappelijk interessant als maatschappelijk relevant is. 'De depressie-epidemie' is heel toegankelijk geschreven zonder simplificerend te worden, heel kritisch zonder cynisch te zijn, meer bezorgd dan moraliserend van toon, – en het gaat over een onderwerp dat steeds meer mensen uit eigen ervaring kennen of menen te kennen: depressie.

Trudy Dehue ontkent niet dat depressie een ernstige aandoening is, maar laat zien dat wat aan gevoelens en gedrag onder de noemer depressie gebracht wordt, sterk tijdsgebonden is en dat in de huidige tijd het begrip niet alleen heel erg ruim wordt geïnterpreteerd, maar ook steeds meer gezien wordt als een medische diagnose die om een farmacologische interventie vraagt. Ze laat indrukwekkend en overtuigend zien hoe groot inmiddels de invloed is die de farmaceutische industrie op de samenleving heeft, op de politieke besluitvorming, het wetenschappelijke onderzoek, het forum van de medici en de klinische praktijk. Dat gaat zover dat ook de bij sommige antidepressiva vastgestelde risico's op agressie en zelfmoord buiten de discussie kunnen worden gehouden. In een mooie analyse van de verandering in de wijze waarop antidepressiva in reclameboodschappen worden aangeprezen legt Trudy Dehue de verbinding met de verandering in het mens-en zelfbeeld in de moderne samenleving.

Depressie wordt niet meer verbonden met economische achterstand en ongunstige sociale omstandigheden, maar met biologisch falen in een samenleving waar mensen steeds meer geacht worden te streven naar een zo goed en zelfstandig mogelijk functioneren. Het antidepressivum komt zo in dienst te staan van het streven naar persoonlijke perfectie.

Dit is een bijzonder boek, omdat het langs de weg van de historische analyse, met een goed onderbouwde methodologische en wetenschapstheoretische kritiek en op basis van een oprechte bezorgdheid over ontwikkelingen in de samenleving als onbetrouwbaar ijs ontmaskert wat altijd voor een stevig fundament werd gehouden. Wat het boek tegelijkertijd bijzonder aantrekkelijk maakt, is niet alleen dat het inzicht geeft in de wijze waarop de depressie-epidemie geconstrueerd is, maar de deconstructie van wat meer beeld dan bewijs blijkt te zijn onderneemt in het perspectief van hoop op een andere manier om met de problemen van het leven om te gaan.

Noot voor de redactie:

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met organisatie bureau Kunst & Wunderkammer op 020- 463 73 46, email: info@wunderkammer.nl, vraag naar Leontine van de Stadt of Irene de Mol
Ook kunt u voor informatie contact opnemen met NWO, Hein Meijers. Tel: 070 – 344 07 13. Hein.Meijers@nwo.nl